

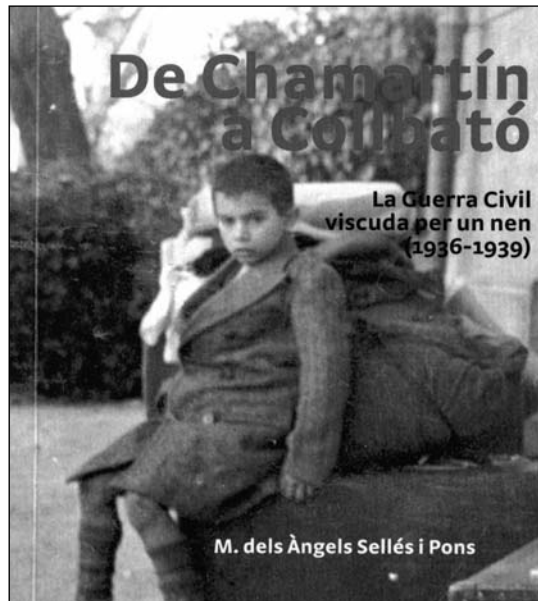
De Chamartín a Collbató. La Guerra Civil viscuda per un nen

M. Àngels Sellés

El Prat de Llobregat, 2010

ASSUMPTA MUSET

El llibre de la M. dels Àngels Sellés i Pons ens transporta fins a l'Espanya de la Guerra Civil i ens convida a conèixer la història del *Curro*, un nen nascut al barri de Chamartín de Madrid, a qui l'esclat de la Guerra Civil, el 18 de juliol de 1936, va transformar la vida d'una manera irreversible. Ell encarna l'exemple dels milers d'infants d'arreu d'Espanya que van veure com la seva existència es capgirava aquell fatídic dia d'estiu.

enyorant els pares i suportant tan bé com van poder el seu gran drama personal.

Però la vida continuava, i el Paco va aconseguir refer la seva. Es va casar i va formar la seva pròpia família, que substituï aquella altra que li havia estat arrabassada durant la Guerra Civil. Va tenir dues filles i ara té néts i un besné. També va soterrar sota una llosa de silenci, imposada per la dictadura franquista i també per la impossibilitat personal d'exterioritzar-la, la seva

La tragèdia real comença, si més no, el dia en què ell i la seva germana *Tere* van pujar dalt d'un tren que els havia de dur fins a Catalunya, tot fugint del setge i els bombardejos franquistes sobre la capital espanyola. Un cop aquí, van fer cap a Collbató, com a refugiats de guerra, i aquí van viure juntament amb els avis tots els mesos que durà la contesa: van suportar l'allunyament dels pares i dels altres germans (dues nenes i un nen), la por, la misèria i els atacs aeris dels vencedors, i tot amb l'esperança que aviat es retrobarien amb els seus. La realitat, però, va ser molt diferent i també molt dura. A l'arribada a Madrid van haver d'assumir una nova i dolorosa notícia: la mort dels pares. Això convertia els antics refugiats de guerra en uns nous orfes de guerra. Sols, desemparats (la resta de la família se'n desentengué), abandonats, desconcertats i amb tot el pes del món damunt de les seves febles espatlles, van encarar la lluita per la subsistència diària, en mig de la misèria, la gana i la por del Madrid de la postguerra. La vida del *Paco*, i també la de les seves tres germanes, va donar un altre tomb el dia que van retornar a Collbató, acollits per una família del poble. Un cop aquí, però, van continuar

història, tal com van fer tants i tants altres nens, nenes, homes i dones del bàndol vençut. Però ara, a les acaballes de la seva vida i envoltat pels seus, va voler recordar i exterioritzar d'una vegada per sempre aquells records tan dolorosos i va començar a parlar i a escriure, de mica en mica, fins a completar un relat, que ara la seva filla gran ha transformat en llibre per tal de fer-lo assequible a tothom, donar veu als milers i milers de persones que van morir sense parlar i animar totes aquelles altres que encara no s'han decidit a fer el gran pas.

El llibre de la M. dels Àngels Sellés és, primer de tot, un merescut homenatge al seu pare i, alhora, una dura lliçó de vida. També és un bon treball de memòria històrica, que enganxa des d'un primer moment, però que sobretot sembla que es quedí curt. El lector hi troba a faltar més aportacions testimonials de les persones de l'entorn familiar del *Paco*, sobretot de les germanes, amb qui va compartir tantes penes i misèries, i de la seva dona, que és de Collbató i que, per tant, el coneixia; però també de més veïns del poble (amics i companys d'infància i joventut) que encara

són vius i que amb els seus records podrien haver contribuït a enriquir encara més el relat. Això fa que algunes seqüències de la vida del jove *Paco*, com per exemple la de la segona estada a Collbató, quedin una mica buides de contingut, o almenys aquesta és la impressió que n'he tingut. Això, però, no resta cap mèrit ni a l'obra ni a la seva autora, ni molt menys a la història personal del protagonista.

El llibre, de 180 pàgines i 34 apartats, inclosos el Pròleg, la Introducció, l'Epíleg, els Agraïments i una bateria de preguntes al final, es llegeix de pressa, s'entén molt bé i és recomanable per a totes les edats i nivells de comprensió lectora. Això és possible gràcies al format que ha

escollit l'autora, psicòloga de formació i experta en educació especial i inclusió educativa, que ha optat pel sistema de la *lectura fàcil* que, per les seves característiques –lletres grans, frases senzilles i entenedores i paràgrafs curts–, faciliten la comprensió del text i el fan apte tant per a infants, com per a persones de la tercera edat o amb problemes de lectura i comprensió. Un valor afegit pel qual també cal felicitar la M. del Àngels Sellés, ja que així fa arribar aquesta gran història al màxim nombre possible de persones.

Una lectura, doncs, recomanable per a tothom i un bon llibre per a llegir aquest estiu a la fresca o, per què no, també a l'hivern a la vora del foc.